

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ ALYTAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2021-05-25 Nr. 4D-2021/2-235
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Alytaus miesto savivaldybės (toliau vadinama – Savivaldybė) administracijos galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), (ne)teikiant Pareiškėjui prašomos informacijos (dokumentų), susijusių su daugiabučio namo savininkų bendrijos „A“ (toliau vadinama ir – Bendrija) valdymo organų veiklos patikrinimu.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

2.1. „[...] dar 2020 m. rugpjūčio mėn. rašytiniu prašymu kreipiausi į [Savivaldybę] užkirsti kelią mūsų namo [Bendrijos] veiklos juridinių teisių pažeidimams“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „[...] 2020 m. gruodžio mėn. 8 d. gavau atsakymą į mano skundą, kuriame Savivaldybės atsakinga darbuotoja informuoja mane, kad patikrinimas užbaigtas, nustatyti pažeidimai ir trūkumai ir šiuo metu pradėta valdytojo teisinė teisena pagal ANK 349 str. 1 d. [...]“

2.3. „Šiuo klausimu kreipiausi į priėmimą pas Savivaldybės administracijos direktorių. Buvo paaiškinta, kad dėl didelio užimtumo mane priimti negalima.“

2.4. „[...] kodėl juridškai praėjus pusei metų man neduoda patikrinimo akto (protokolo). Nejaugi reikės laukti dar pusantrų metų?“

3. Pareiškėjas prašo Seimo kontrolierės išsiaiškinti dėl skunde nurodytų aplinkybių.

4. Kartu su skundu Pareiškėjas nepateikė jokių dokumentų.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Seimo kontrolierė, siekdama išsiaiškinti skunde nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Savivaldybės administraciją, prašydama pateikti paaiškinimus dėl skunde aprašytų aplinkybių bei atsakyti į Seimo kontrolierės klausimus.

6. **Iš Savivaldybės administracijos pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:**

6.1. „[...] Pareiškėjo 2020-08-21 prašymą administracija gavo 2020-08-24 tiesiogiai, t. y., prašymas buvo pateiktas administracijos dokumentų registratorei, prašymo registracijos Nr. GD-15349 [...]. [...]“

6.2. „[...] remdamasi 2020-08-24 gautu Pareiškėjo 2020-08-21 prašymu, administracija

2020-09-11 raštu Nr. SD-6206 (58.1) pakartotinai (kadangi prašoma informacija administracijai [pagal 2021-09-11 kreipimąsi Nr. SD-6206(58.1.)] nebuvo pateikta) 2020-09-30 raštu Nr. SD-6663 (58.1) [...] kreipėsi registruotu paštu į [Bendrijos] pirmininkę [...] (toliau – pirmininkė) dėl neplaninio patikrinimo ir informacijos, dokumentų pateikimo, siekdama išsiaiškinti Pareiškėjo 2020-08-21 prašyme nurodytas aplinkybes.“

6.3. „[...] vadovaudamasi [Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinių taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 (toliau vadinama ir – Pavyzdinės taisyklės), 17 punktu, 2020-09-11 administracija Pareiškėją informavo raštu Nr. SD-6207 (58.1) apie priimtą sprendimą pradėti neplaninį patikrinimą, nurodydama valdytojo neplaninio patikrinimo pagrindą ir apimtį, neplaninį patikrinimą atliekantį kontrolierių, sprendimo pradėti neplaninį patikrinimą apskundimo tvarką, valdytojui nustatytą terminą informacijos ir duomenų, juos pagrindžiančių dokumentų ir paaiškinimų pateikimui [...]“

6.4. „[...] 2020-10-19 gautas pirmininkės raštas Nr. GD-20033 [...], kuriame ji pateikė administracijos 2020-09-11, 2020-09-30 raštuose [...] prašomą informaciją.“

6.5. „Administracija, atsižvelgusi į Pareiškėjo 2020-10-26 gautą papildomą informaciją [...] ir vadovaudamasi Pavyzdinių taisyklių 22 punktu, 2020-10-27 raštu Nr. SD-7369 (6.17E) [...] kreipėsi į Bendrijos pirmininkę dėl neplaninio patikrinimo apimties keitimo [...]. Pirmininkė, gavusi šį raštą, su administracija bendravo telefonu, prašomų valdytojo paskyrimo / išrinkimo dokumentų nepateikė, todėl vykdant neplaninį patikrinimą, vadovaujantis Pavyzdinių taisyklių 12.1 papunkčiu, valdytojo paskyrimo ar išrinkimo atitiktis nustatytiems teisės aktų reikalavimams buvo tikrinama pagal Juridinių asmenų registro duomenis.“

6.6. „[...] neplaninio patikrinimo metu nustatyta, kad Bendrijos pirmininkė bendrijų įstatyme nustatytas pareigas atlieka netinkamai: 2020 metais nebuvo šauktas visuotinis Bendrijos narių susirinkimas, metinė 2019 m. veiklos ataskaita nebuvo teikta visuotiniam susirinkimui tvirtinti, pirmininkės ir valdybos narių 3 metų kadencija yra pasibaigusi. Visi šie neplaninio patikrinimo metu nustatyti trūkumai neatitinka bendrijų įstatymo 14 straipsnio 6 dalies 1 punkto, 11 straipsnio 3 dalies, 10 straipsnio 1 dalies 13 punkto, 14 straipsnio 2 dalyje ir 15 straipsnio 2 dalyje nustatyto 3 metų kadencijos laikotarpio reikalavimų. Todėl pradėta administracinio nusižengimo teiseną pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio 1 dalį.“

6.7. „2020-12-07 užbaigtas neplaninis patikrinimas surašius daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojų veiklos patikrinimo aktą Nr. PPA-156-(58.1) [...]“

6.8. „[...] administracija dėl pirmiau nurodytų aplinkybių (nustatytų pažeidimų) 2021-04-16 kviečia Bendrijos pirmininkę atvykti į Savivaldybę dėl procesinio sprendimo priėmimo už administracinį nusižengimą, numatytą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio „Teisės aktuose nustatytų daugiabučio gyvenamojo namo bendrojo naudojimo objektų administravimo (valdymo) pareigų neatlikimas ar netinkamas atlikimas“ 1 dalyje [...]. Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad administracinė nuobauda, vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 39 straipsniu, gali būti paskirta ne vėliau kaip per dvejus metus nuo administracinio nusižengimo padarymo dienos.“

6.9. „[...] vadovaujantis Pavyzdinių taisyklių 24 punktu, 2020-12-08 Pareiškėjas raštu Nr. SD-8467 (6.17E) informuotas apie atliktą patikrinimą, nurodant atlikto patikrinimo rezultatus ir išvadas [...]“

6.10. „[...] 2021-01-06 paštu buvo gautas Pareiškėjo 2021-01-04 prašymas (registracijos Nr. GD-491) dėl neplaninio patikrinimo akto pateikimo [...]. 2021-01-22 administracija Pareiškėjui raštu Nr. SD-639 (6.17E) nurodė, kad, vadovaujantis Pavyzdinių taisyklių 25 punktu, atlikus neplaninį patikrinimą taikomi Pavyzdinių taisyklių 13 ir 14 punktai, t. y., patikrinimas užbaigiamas daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos patikrinimo akto (toliau – aktas) surašymu, kurio vienas egzempliorius pasirašytinai įteikiamas valdytojui, antrasis saugomas

savivaldybės vykdomosios institucijos teisės aktų nustatyta tvarka, o, vadovaujantis Pavyzdinių taisyklių 24 punktu, skundą pateikęs asmuo, dėl kurio skundo buvo pradėtas neplaninis patikrinimas, informuojamas apie atliktą neplaninį patikrinimą, nurodant atlikto patikrinimo rezultatus ir išvadas [...].“

6.11. „[...] karantino laikotarpiu asmenys yra konsultuojami telefonu. Tiesioginės konsultacijos ir / ar gyventojų priėmimai karantino laikotarpiu nėra vykdomi. [...], vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020-11-04 nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ 2.2.1 p., valstybės ir savivaldybių institucijose, įstaigose, valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse bei privačiame sektoriuje darbas organizuojamas ir klientai aptarnaujami nuotoliniu būdu, išskyrus atvejus, kai atitinkamas funkcijas (darbą) būtina atlikti darbo vietoje, užtikrinant valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo nustatytas asmenų srautų valdymo, saugaus atstumo laikymosi, būtinos visuomenės sveikatos saugos, higienos, asmenų aprūpinimo būtinosiomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis sąlygas. Privaloma užtikrinti būtinųjų neatidėliotinių įstatymų nustatytų funkcijų (darbų) atlikimą. Pažymėtina, jog [...] Pareiškėjui buvo teikiama visa prašoma informacija (dokumentai), laikantis imperatyvių teisės aktų reikalavimų, paaiškinimai / informacija taip pat teikta telefonu ir elektroniniu paštu.“

6.12. „[...] apie priimtą procesinį sprendimą už administracinį nusižengimą, numatytą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio 1 dalyje, administracija informuos Pareiškėją raštu.“

6.13. Pareiškėjo 2020-08-21 kreipimesi, adresuotame Savivaldybės administracijos direktoriui (Savivaldybėje gautas 2020-08-24) (kopija), nurodyta:

„Esu [Bendrijos] narys. [2020 metų] rugpjūčio 1 d. registruotu laišku [...] kreipiausi į mūsų namo Bendrijos pirmininkę [...] pateikti man [...] 2019 m. Bendrijos veiklos finansinę ataskaitą. Mano žiniomis, susirinkimas nebuvo sušauktas. Iki šiol nei žodžiu, nei raštu informacijos iš pirmininkės negavau. Prašau Jūsų patikrinti pirmininkės [...] kompetenciją vykdyti ir spręsti mūsų namo Bendrijos narių interesus.“

6.14. Savivaldybės administracijos 2020-09-11 rašte Nr. SD-6207 (58.1), adresuotame Pareiškėjui (kopija), be kita ko, nurodyta:

„Informuojame apie [Savivaldybės administracijos] priimtą sprendimą pradėti neplaninį [Bendrijos valdymo organų] veiklos patikrinimą. [...] neplaninio patikrinimo pagrindas yra Jūsų 2021-08-24 gautas prašymas. [...]. Apie atlikto [...] patikrinimo rezultatus ir išvadas informuosime Jus atskiru raštu ne vėliau kaip per 3 darbo dienas. [...]“

6.15. Pareiškėjo 2020-10-23 papildomame kreipimesi, adresuotame Savivaldybei (Savivaldybėje gautas 2020-10-26) (kopija), nurodyta:

„[...] 2019 m. antroje pusėje vyko Bendrijos ataskaitinis susirinkimas. Darbotvarkėje buvo Bendrijos pirmininko ir Bendrijos valdybos rinkimai sekančiai kadencijai. [...]. Aš pats susirinkime dalyvavau ir tuo metu balsavau už perrinktą pirmininkę [...]“

6.16. Savivaldybės administracijos 2020-12-08 rašte Nr. SD-8467 (6.17E), adresuotame Pareiškėjui (kopija), nurodyta:

6.16.1. „Alytaus miesto savivaldybės administracija (toliau – administracija) informuoja, kad pagal Jūsų 2020-08-21 ir 2020-10-23 prašymus 2020-12-07 buvo užbaigtas neplaninis [Bendrijos] valdymo organų veiklos patikrinimas“;

6.16.2. „Neplaninio patikrinimo metu nustatyta, kad [Bendrijos] pirmininkė [...] Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatyme (toliau – bendrijų įstatymas) nustatytas pareigas atlieka netinkamai:

remiantis Juridinių asmenų registro duomenimis, [Bendrijos] pirmininkės [...] ir valdybos narių 3 metų kadencija yra pasibaigusi – neatitinka bendrijų įstatymo 14 str. 2 d. ir 15 str. 2 d. nustatyto 3 metų kadencijos laikotarpio reikalavimo.

2020 m. visuotinis susirinkimas nebuvo šauktas – neatitinka bendrijų įstatymo 11 str. 3 d. reikalavimo, t. y., visuotinis (bendrijos narių) susirinkimas turi būti šaukiamas kasmet ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus finansiniams metams. Pirmininkė paaiškino žodžiu, kad 2020-11-09

šauktas visuotinis susirinkimas nevyko dėl antro paskelbto karantino šalyje (pagrindžiantys dokumentai nepateikti).

Pirmininkė [...] 2020-10-19 administracijai raštu nurodė, kad „[...] per 2020 m. butų savininkų skundų nesu gavusi. Informacija kabinama skelbimų lentoje. Informacija teikiama telefonu. [...]“

Pirmininkė [...] 2020-10-19 administracijai raštu nurodė, kad „[...] Metinė veiklos ataskaita yra iškabinta skelbimų lentoje. [...]“ – neatitinka bendrijų įstatymo 10 str. 1 d. 13 p., kadangi tvirtinti bendrijos veiklos metinę ataskaitą yra visuotinio susirinkimo kompetencija“;

6.16.3. „Informuojame, kad dėl patikrinimo metu nustatytų valdytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų pradėta administracinio nusižengimo teiseną pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 349 str. 1 d. – teisės aktuose nustatytų daugiabučio gyvenamojo namo bendrojo naudojimo objektų administravimo (valdymo) pareigų neatlikimą ar netinkamą atlikimą“;

6.16.4. „Šis atsakymas per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriui arba Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

6.17. Pareiškėjo 2021-01-04 papildomame kreipimesi, adresuotame Savivaldybei (Savivaldybėje gautas 2021-01-06) (kopija), nurodyta:

„[...] gavau Jūsų atsakymą [...] į mano siųstą laišką dėl [Bendrijos] neplaninio veiklos patikrinimo. [...] prašau pateikti man [...] neplaninio patikrinimo aktą.“

6.18. Savivaldybės administracijos 2021-01-22 rašte Nr. SD-639 (6.17E), adresuotame Pareiškėjui (kopija), nurodyta:

6.18.1. „Pakartotinai informuojame, kad administracija vykdydama daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolę, vadovaujasi Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veikios, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinėmis taisyklėmis (toliau – pavyzdinės taisyklės), patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 [...]. Paaškiname, kad, vadovaujantis pavyzdinių taisyklių 24 punktu, apie atliktą ar nutrauktą neplaninį patikrinimą savivaldybės vykdomoji institucija ne vėliau kaip per 3 darbo dienas raštu informuoja skundą pateikusį asmenį, dėl kurio skundo buvo pradėtas neplaninis patikrinimas, nurodydama atlikto patikrinimo rezultatus ir išvadas ar nutraukto neplaninio patikrinimo motyvus. Vadovaujantis pavyzdinių taisyklių 25 punktu, atlikus neplaninį patikrinimą taikomi pavyzdinių taisyklių 13 ir 14 punktai, t. y., patikrinimas užbaigiamas Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos patikrinimo akto (toliau – aktas) surašymu, kurio pavyzdinė forma pateikta pavyzdinių taisyklių priede. Aktas surašomas 2 egzemplioriais. Vienas pasirašytinai įteikiamas valdytojui, antras saugomas savivaldybės vykdomosios institucijos teisės aktų nustatyta tvarka“;

6.18.2. „Šis atsakymas per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriui arba Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

6.19. Savivaldybės administracija Seimo kontrolierei taip pat pateikė:

1) Savivaldybės administracijos 2020-09-18, 2020-10-14, 2020-11-05 atsakymų elektroniniu paštu į Pareiškėjo 2020-09-17, 2020-10-13, 2020-10-14, 2020-11-05 kreipimosi raštus kopijas; jais Pareiškėjas informuojamas apie Bendrijos valdymo organų neplaninio patikrinimo atlikimo eigą;

2) Savivaldybės administracijos 2021-01-27 atsakymo Pareiškėjui elektroniniu paštu kopiją; juo atsakoma į Pareiškėjo papildomą 2021-01-27 kreipimąsi elektroniniu paštu ir nurodoma:

„Pakartotinai paaiškinu: administracija priežiūrą ir kontrolę atlieka vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 patvirtintomis taisyklėmis. [...] [...] siunčiu [taisyklių] nuorodą: [...]. Pagal taisyklių 24 p., skundą pateikęs asmuo yra informuojamas apie atliktą patikrinimą nurodant atlikto patikrinimo rezultatus ir išvadas (atkreiptu dėmesiu, kad 2020-12-08 Jums buvo minėta informacija pateikta raštu Nr. SD-8467 (6.17E). Pagal taisyklių 25 p., patikrinimo aktas pasirašytinai įteikiamas valdytojui (atkreiptu dėmesiu, kad patikrinimo aktas buvo įteiktas pirmininkei).“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

7. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai:

7.1. **Įstatymai:**

7.1.1. *Seimo kontrolierių įstatyme* nustatyta:

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]“

7.1.2. *Vietos savivaldos įstatyme* nustatyta:

6 straipsnis – „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos: [...] 42) butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, [...] veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles; [...]“

7.1.3. *Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatyme* nustatyta:

10 straipsnio 1 dalis – „Visuotinis susirinkimas: [...] 13) tvirtina metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir bendrijos veiklos metinę ataskaitą; [...]“

11 straipsnio 3 dalis – „Visuotinis susirinkimas turi būti šaukiamas kasmet ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus finansiniams metams. Kiekviename visuotiniame susirinkime išrenkamas susirinkimo pirmininkas ir sekretorius.“

14 straipsnio 2 dalis – „Bendrijos pirmininką renka ir iš pareigų atšaukia, tvirtina bendrijos pirmininko pareigybės aprašymą ir nustato bendrijos pirmininko darbo užmokestį visuotinis susirinkimas (įgaliotinių susirinkimas) bendrijos įstatuose nustatyta tvarka 3 metų laikotarpiui. Bendrijos pirmininko kadencijų skaičius neribojamas. Bendrijos pirmininkas pradeda eiti pareigas nuo išrinkimo dienos, jeigu su juo sudarytoje darbo sutartyje nenustatyta kitaip.“

14 straipsnio 6 dalis – „Bendrijos pirmininkas atsako už: 1) bendrijos veiklos organizavimą ir jos tikslų įgyvendinimą; 2) metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir bendrijos veiklos metinės ataskaitos parengimą; [...]“

15 straipsnio 2 dalis – „Bendrijos valdybą renka visuotinis susirinkimas (įgaliotinių susirinkimas) bendrijos įstatuose nustatytam, bet ne ilgesniam kaip 3 metų laikotarpiui. Bendrijos valdybos nariu gali būti renkamas tik fizinis asmuo, turintis butą ar kitas patalpas tame (tuose) pastate (pastatuose), kurio (kurių) bendrojo naudojimo objektams valdyti yra įsteigta bendrija, ir atitinkantis bendrijos įstatuose nustatytus reikalavimus. Bendrijos valdybos nario kadencijų skaičius neribojamas.“

20 straipsnis – „1. Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūrą ir kontrolę pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą atlieka savivaldybės. 2. Savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo turi teisę kontroliuoti, kaip bendrijos valdymo organai atlieka pagal šį įstatymą jiems priskirtas funkcijas, ir, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu, surašyti administracinių nusižengimų protokolus, nagrinėti administracinių nusižengimų bylas ir skirti administracines nuobaudas arba perduoti administracinių nusižengimų bylas nagrinėti teismui.“

7.1.4. *Viešojo administravimo įstatyme* nustatyta:

3 *straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 4) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 5) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...]“

7.1.5. *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme* nustatyta:

1 *straipsnio 1 dalis* – „Šio įstatymo tikslas – nustatyti asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, įmonių, viešųjų įstaigų ir šių subjektų asociacijų, jeigu šios asociacijos įsteigtos bendrojo intereso poreikiams, kurie nėra pramoninio ar komercinio pobūdžio, tenkinti (toliau – šių subjektų asociacijos), regionų plėtros tarybų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, informaciją, nurodytą šio įstatymo 5 straipsnyje, ir dokumentus, kuriais jos disponuoja ar (ir) kuriuos tvarko vykdydamos įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatytas funkcijas (toliau – viešoji funkcija), įgyvendinimo priemones ir tvarką.“

2 *straipsnio 2 dalis* – „2. Šis įstatymas netaikomas: 1) dokumentams, kurių tvarkymas nėra institucijai įstatymuose ar kituose norminiuose teisės aktuose nustatyta viešoji funkcija, išskyrus informaciją apie darbuotojų darbo užmokestį; 2) dokumentams, į kuriuos trečiosios šalys turi pramoninės nuosavybės, autorių, gretutines ar duomenų bazių gamintojų (sui generis) teises (toliau – intelektinės nuosavybės teisės); 3) dokumentams, kuriuos teikti draudžia įstatymai ar jų pagrindu priimti kiti norminiai teisės aktai, įskaitant dokumentus, kurie nėra prieinami dėl nacionalinio ar visuomenės saugumo, šalies gynybos interesų, statistinių duomenų slaptumo, komercinio konfidencialumo arba kurie sudaro valstybės, tarnybos, banko, komercinę, profesinę paslaptį; 4) dokumentams, kuriuos teikti riboja įstatymai ar jų pagrindu priimti kiti norminiai teisės aktai, taip pat kai pareiškėjai turi pagrįsti dokumentų, kurių prašo, panaudojimo tikslą; 5) dokumentams, kuriuos sudaro tik logotipai, ornamentai ir (arba) emblemos; 6) dokumentų, kurių teikimas nėra draudžiamas, daliai, kurią sudaro asmens duomenys, kurių pakartotinis naudojimas nėra suderinamas su norminiais teisės aktais, susijusiais su asmens duomenų tvarkymu; 7) dokumentams, kuriais disponuoja Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija, kiti iš valstybės ar savivaldybės biudžeto išlaikomi radijo ar televizijos programų transliuotojai; 8) dokumentams, kuriais disponuoja valstybės ir savivaldybių švietimo įstaigos, valstybinės aukštosios mokyklos (toliau – aukštoji mokykla), išskyrus aukštųjų mokyklų bibliotekas, ir valstybiniai mokslinių tyrimų institutai; 9) dokumentams, kuriais disponuoja teatrai, koncertinės įstaigos, kitos įstaigos, kurios veikia pagal kultūros įstaigų veiklą reglamentuojančius įstatymus, išskyrus bibliotekas, muziejus.“

4 *straipsnio 1 dalis* – „Institucijos privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams (toliau – pareiškėjas) dokumentus, išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus.“

5 *straipsnio 1 dalis* – „Informacija apie institucijos veiklą yra vieša ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka skelbiama institucijos interneto svetainėje, taip pat mobiliojoje programoje, jeigu institucija ją turi. [...]“

6 *straipsnis* – „1. Institucija, teikdama dokumentus, vadovaujasi šiais principais: 1) *dokumentų išsamumo* – pareiškėjui turi būti pateikti visi pagal teisės aktus teiktini jo prašymo turinį atitinkantys dokumentai; [...] 3) *teisėtumo* – institucijos veiksmai teikiant dokumentus grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais norminiais teisės aktais; 5) *pagalbos* – pareiškėjams teikiama pagalba įgyvendinant teisę gauti dokumentus; 6) *dokumentų prieinamumo* – sudaromos palankios sąlygos pareiškėjams naudoti dokumentus neatsižvelgiant į jų veiklos tikslus ir teisinę formą, o prireikus nustatomos tik būtiniausios teisinės, techninės ir (arba) finansinės dokumentų teikimo pareiškėjams sąlygos; [...]“

17 straipsnis – „1. Atsižvelgdama į pareiškėjo prašymą, institucija dokumentus pareiškėjui teikia žodžiu, raštu arba elektroniniu būdu elektroninių ryšių tinklais. [...]. 3. Dokumentai pareiškėjams teikiami dokumentų rinkiniais arba jų dalimis, pirmenybę teikiant dokumentų teikimui internetu arba elektroninių ryšių tinklais.“

18 straipsnio 3 dalis – „Jeigu pareiškėjas prašo dokumentų, kurių tam tikra dalis priklauso dokumentams, nustatytiems šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje, teikiama tik ta dokumentų dalis, kuri nėra nustatyta šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje.“

8.2. **Kiti teisės aktai:**

8.2.1. Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose *Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse* (su vėlesniais pakeitimais) reglamentuojama:

35 punktas – „Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: [...] 35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; [...]“

8.2.2. Vyriausybės 2020-11-04 nutarime Nr. 1226 „*Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo*“ (su vėlesniais pakeitimais) nurodyta:

„Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 21 straipsnio 11 dalimi ir 3 dalies 1 punktu ir atsižvelgdama į nepalankią epideminę COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) situaciją Lietuvos Respublikos teritorijoje, sveikatos apsaugos ministro teikimą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos 2020 m. lapkričio 4 d. pasiūlymą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:

[...] 2.2. Dėl darbo, ūkinės veiklos ir kitų sąlygų. 2.2.1. Valstybės ir savivaldybių institucijose, įstaigose, valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse darbas organizuojamas ir klientai aptarnaujami nuotoliniu būdu arba daliniu nuotoliniu būdu, išskyrus atvejus, kai atitinkamas funkcijas būtina atlikti darbo vietoje. [...].“

8.2.3. Aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 (2019-06-11 įsakymo Nr. D1-358 redakcija) patvirtintose *Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinėse taisyklėse* reglamentuojama:

13 punktas – „Planinis patikrinimas užbaigiamas Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos patikrinimo akto (toliau – aktas) surašymu, kurio pavyzdinė forma pateikta pavyzdinių taisyklių priede. Akte nurodomi valdytojo pateikti dokumentai, trūkumai, kuriuos valdytojas nedelsdamas pašalino, aprašoma valdytojo veikla, jos įvertinimas, rekomendacijos, informuojama apie pradėtą administracinio nusižengimo teiseną dėl patikrinimo metu nustatytą valdytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų. Aktas surašomas 2 egzemplioriais. Vienas pasirašytinai įteikiamas valdytojui, antras saugomas savivaldybės vykdomosios institucijos teisės aktų nustatyta tvarka.“

16 punktas – „Neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas savivaldybės vykdomajai institucijai gavus patalpų savininko skundą ar kilus pagrįstiems įtarimams dėl valdytojo veiksmų ar neveikimo, kurie gali prieštarauti teisės aktų, reguliuojančių jo veiklą, nuostatoms, taip pat siekiant patikrinti, ar buvo pašalinti ankstesnio valdytojo veiklos patikrinimo metu nustatyti trūkumai. [...]“

17 punktas – „Savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi patalpų savininko skundą, jį įvertina ir per 20 darbo dienų nuo jo gavimo priima sprendimą pradėti ar nepradėti neplaninį patikrinimą ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja skundą pateikusį asmenį. [...]“

22 punktas – „Neplaninio patikrinimo metu gavus naujos informacijos ir duomenų apie galimai neteisėtą tikrinamo valdytojo veiklą (neveikimą), kontrolierius per 5 darbo dienas nuo informacijos ir duomenų gavimo dienos gali priimti sprendimą šią informaciją ir duomenis nagrinėti jau atliekamo neplaninio patikrinimo metu. Toks sprendimas įforminamas savivaldybės vykdomosios institucijos raštu, kuris per 3 darbo dienas turi būti išsiųstas tikrinamam valdytojui arba įteiktas

asmeniškai. [...].“

24 *punktas* – „Apie atliktą ar nutrauktą neplaninį patikrinimą savivaldybės vykdomoji institucija ne vėliau kaip per 3 darbo dienas raštu informuoja skundą pateikusį asmenį, dėl kurio skundo buvo pradėtas neplaninis patikrinimas, nurodydama atlikto patikrinimo rezultatus ir išvadas ar nutraukto neplaninio patikrinimo motyvus.“

25 *punktas* – „Atlikus neplaninį patikrinimą taikomi pavyzdinių taisyklių 13 ir 14 punktai.“

8.2.4. *Savivaldybės tarybos 2021-02-25 sprendime Nr. T-50* reglamentuojama:

„Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 42 punktu, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.83 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2020-12-22 pažymos Nr. 4D-2020/1-277 14.2 papunkčiu, Alytaus miesto savivaldybės taryba nusprendžia:

Nustatyti, kad Alytaus miesto savivaldybės administracijai vykdant daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.84 straipsnyje nustatyta tvarka paskirtų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolę, tiesiogiai vadovaujamosi Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinėmis taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 „Dėl Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinių taisyklių patvirtinimo“. [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

9. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika

2002-12-24 nutarime (byla Nr. 49/2000) konstatuota:

„Jeigu Konstitucijoje ar įstatymuose tam tikros funkcijos yra priskirtos savivaldybėms, tai savivaldybės ir vykdo šias funkcijas ta apimtimi, kuria šios yra joms priskirtos. Tai reiškia, kad tam tikra dalis savivaldybių kompetencijos turi būti įgyvendinama tiesiogiai, kad savivaldybių tarybų sprendimų, priimtų neperžengiant jų kompetencijos ribų, įgyvendinimas neturi būti saistomas kurių nors valstybės institucijų ar pareigūnų sprendimų (leidimų, sutikimų ir pan.). Tačiau pabrėžtina, kad ir tos funkcijos, kurios priklauso išimtinai savivaldybėms, yra reglamentuojamos įstatymais. Nė viena iš šių funkcijų nereiškia, kad savivaldybės atitinkamoje srityje yra absoliučiai savarankiškos. [...].“

Tyrimo išvados

10. Pareiškėjas skundėsi Seimo kontrolieriui dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), (ne)teikiant Pareiškėjui prašomos informacijos (dokumentų), susijusių su Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimu.

Dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių Seimo kontrolierė kreipėsi į Savivaldybės administraciją.

11. Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 42 punkte įtvirtintomis teisės normomis, viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles.

Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo (toliau vadinama – Bendrijų įstatymas) 20 straipsnio 1 dalyje reglamentuojama, kad bendrijos

valdymo organų veiklos priežiūrą ir kontrolę pagal Vietos savivaldos įstatymą atlieka savivaldybės. Atitinkamai, savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo turi teisę kontroliuoti, kaip bendrijos valdymo organai atlieka pagal šį įstatymą jiems priskirtas funkcijas, ir, vadovaudamiesi Administracinių nusižengimų kodeksu, surašyti administracinių nusižengimų protokolus, nagrinėti administracinių nusižengimų bylas ir skirti administracines nuobaudas arba perduoti administracinių nusižengimų bylas nagrinėti teismui (Bendrijų įstatymo 20 straipsnio 2 dalis).

Seimo kontrolierė akcentuoja, kad, jeigu teisės aktuose tam tikros funkcijos yra priskirtos savivaldybių vykdomosioms institucijoms (įtraukiant ir Savivaldybės administraciją), jos ir privalo šias funkcijas vykdyti. Tai savo doktrinoje yra pažymėjęs ir Konstitucinis Teismas (pažymos 9 punktas).

12. Atkreiptinas dėmesys, kad Savivaldybės taryba priėmė sprendimą Nr. T-50, kuriuo nusprendė nustatyti, jog, Savivaldybės administracijai vykdant daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūrą ir kontrolę, turi būti tiesiogiai vadovaujamosi aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 patvirtintomis Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinėmis taisyklėmis (toliau vadinama – Pavyzdinės taisyklės) (pažymos 8.2.4 punktas).

Pavyzdinių taisyklių 16 punkte reglamentuojama, kad neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas savivaldybės vykdomajai institucijai gavus patalpų savininko skundą ar kilus pagrįstiems įtarimams dėl valdytojo veiksmų ar neveikimo, kurie gali prieštarauti teisės aktų, reguliuojančių jo veiklą, nuostatomis.

Iš tyrimo metu Seimo kontrolieri pateiktos informacijos (dokumentų) nustatyta:

12.1. Savivaldybės administracija 2020-08-24 gavo Pareiškėjo 2020-08-21 kreipimąsi dėl probleminių aspektų, susijusių su Bendrijos valdymo organų (Bendrijos pirmininkės) galimai netinkama veikla (toliau vadinama – 2020-08-21 Skundas) (pažymos 6.1 ir 6.13 punktai);

12.2. Savivaldybės administracija, laikydamosi Pavyzdinių taisyklių 17 punkte reglamentuojamų nuostatų (pažymos 8.2.3 punktas), 2020-09-11 raštu Nr. SD-6207 (58.1) iš esmės tinkamai ir laiku informavo Pareiškėją apie priimtą sprendimą pradėti Bendrijos valdymo organų neplaninį patikrinimą pagal pateiktą 2020-08-21 Skundą (pažymos 6.3 ir 6.14 punktai);

12.3. siekdama išsiaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes, Savivaldybės administracija 2020-09-11 raštu Nr. SD-6206 (58.1) ir pakartotinai 2020-09-30 raštu Nr. SD-6663 (58.1) kreipėsi į Bendrijos pirmininkę dėl informacijos (dokumentų), reikalingų neplaniniam patikrinimui atlikti, pateikimo (pažymos 6.2 punktas). Savivaldybės administracija 2020-10-19 gavo Bendrijos pirmininkės atsakymą Nr. GD-20033, kuriuo ji pateikė minėtuose 2020-09-11 ir 2020-09-30 raštuose prašomą informaciją (dokumentus) (pažymos 6.4 punktas);

12.4. atsižvelgiant į Savivaldybės administracijoje 2020-10-26 gautą Pareiškėjo 2020-10-23 papildomą kreipimąsi, susijusį su Bendrijos pirmininko ir Bendrijos valdybos rinkimais (pažymos 6.15 punktas), vadovaujantis Pavyzdinių taisyklių 22 punkto nuostatomis (pažymos 8.2.3 punktas), Savivaldybės administracija 2020-10-27 raštu Nr. SD-7369 (6.17E) papildomai kreipėsi į Bendrijos pirmininkę dėl neplaninio patikrinimo apimties keitimo ir papildomos informacijos (dokumentų) pateikimo. Savivaldybės administracijos teigimu, Bendrijos pirmininkė, gavusi minėtą raštą Nr. SD-7369 (6.17E), su Savivaldybės administracija bendravo telefonu, prašomų Bendrijos valdytojo paskyrimo / išrinkimo dokumentų nepateikė, todėl valdytojo paskyrimo ar išrinkimo atitiktis nustatytiems teisės aktų reikalavimams buvo tikrinama pagal Juridinių asmenų registro duomenis (pažymos 6.5 punktas);

12.5. remiantis Savivaldybės administracijos tyrimo metu Seimo kontrolieri pateiktais dokumentais, jos atsakingi valstybės tarnautojai 2020-09-18, 2020-10-14, 2020-11-05 elektroniniu paštu (atsakydami į Pareiškėjo 2020-09-17, 2020-10-13, 2020-10-14, 2020-11-05 kreipimosi raštus)

teikė Pareiškėjui informaciją apie Bendrijos valdymo organų neplaninio patikrinimo vykdymo eigą (pažymos 6.19 punkto 1 papunktis);

12.6. Savivaldybės administracija 2020-12-07 baigė Bendrijos valdymo organų neplaninį patikrinimą, surašė daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojų veiklos patikrinimo aktą Nr. PPA-156-(58.1) (toliau vadinama – Aktas) (pažymos 6.7 punktą);

12.7. neplaninio patikrinimo metu nustatyta, kad Bendrijos pirmininkė savo pareigas atlieka nesilaikydama Bendrijų įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 13 punkte, 11 straipsnio 3 dalyje, 14 straipsnio 2 dalyje, 14 straipsnio 6 dalies 1 punkte ir 15 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų reikalavimų (pažymos 7.1.3 punktas), t. y., 2020 metais nebuvo šauktas visuotinis Bendrijos narių susirinkimas, 2019 metų veiklos ataskaita nebuvo teikta tvirtinti visuotiniam susirinkimui, Bendrijos pirmininkės ir valdybos narių 3 metų kadencija yra pasibaigusi. Atsižvelgiant į nustatytus pažeidimus, Savivaldybės administracija pradėjo administracinio nusižengimo teiseną pagal Administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio 1 dalį (pažymos 6.6 punktą). Tyrimo metu Seimo kontrolieri pateiktuose paaiškinimuose Savivaldybės administracija taip pat paaiškino, kad dėl pirmiau nurodytų aplinkybių kvies Bendrijos pirmininkę atvykti į Savivaldybę dėl procesinio sprendimo priėmimo už administracinį nusižengimą, numatytą Administracinių nusižengimų kodekso 349 straipsnio 1 dalyje (pažymos 6.8 punktą), ir kad apie priimtą procesinį sprendimą dėl administracinio nusižengimo Savivaldybės administracija raštu informuos Pareiškėją (pažymos 6.12 punktą).

12.8. Savivaldybės administracija apie atliktą Bendrijos valdymo organų veiklos neplaninį patikrinimą ir jo rezultatus (išvadas) laiku ir tinkamai, t. y., laikydamasi Pavyzdinių taisyklių 24 punkto nuostatų, 2020-12-08 raštu Nr. SD-8467 (6.17E) informavo Pareiškėją (pažymos 6.9 ir 6.16 punktai).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Savivaldybės administracijos pareigūnai, gavę 2020-08-21 Skundą, pagal kompetenciją ėmėsi priemonių patikrinti bei įvertinti 2020-08-21 Skunde nurodytas aplinkybes, patikrinimo metu teikė Pareiškėjui informaciją apie jo 2020-08-21 Skundo nagrinėjimo eigą, todėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmuose nagrinėjamu atveju piktnaudžiavimo ir biurokratizmo požymių neišvengtina. Konstatuoti, jog Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmai, susiję su 2020-08-21 Skundo nagrinėjimu ir Bendrijos valdymo organų veiklos neplaninio patikrinimo atlikimu, buvo netinkami, Seimo kontrolierės įsitikinimu, nėra pagrindo.

13. Pareiškėjas skundėsi Seimo kontrolieri, kad atlikus Bendrijos valdymo organų veiklos neplaninį patikrinimą Savivaldybės administracija jam atsisakė pateikti Aktą (pažymos 2.4 punktą).

Iš tyrimo metu Seimo kontrolieri pateiktos informacijos (dokumentų) nustatyta:

13.1. Savivaldybės administracija 2021-01-06 gavo Pareiškėjo 2021-01-04 kreipimąsi raštu dėl Akto pateikimo (pažymos 6.10 ir 6.17 punktai);

13.2. atsižvelgiant į minėtą 2021-01-04 kreipimąsi, Savivaldybės administracija 2021-01-22 raštu Nr. SD-639 (6.17E) atsisakė pateikti Pareiškėjui prašomą dokumentą (Aktą), motyvuodama tuo, jog, pagal Taisyklių 25 punkte įtvirtintas nuostatas, daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos patikrinimo aktas surašomas dviem egzemplioriais, kurių vienas įteikiamas valdytojui (nagrinėjamu atveju – Bendrijos pirmininkei), o antras egzempliorius turi būti saugomas savivaldybės vykdomosios institucijos teisės aktų nustatyta tvarka (pažymos 6.10 ir 6.18 punktai);

13.3. Pareiškėjas 2021-01-27 pakartotinai elektroniniu paštu kreipėsi į Savivaldybės administraciją dėl Akto pateikimo. Savivaldybės administracijos atsakingas valstybės tarnautojas 2021-01-27 elektroniniu paštu pateikė Pareiškėjui iš esmės tapataus turinio minėtam 2021-01-22 raštui Nr. SD-639 (6.17E) atsakymą, kuriuo pakartotinai atsisakė Pareiškėjui pateikti Aktą (pažymos 6.19 punkto 2 papunktis).

Kas sietina su Savivaldybės administracijos veiksmais (neveikimu), 2021-01-22 raštu Nr. SD-639 (6.17E) ir 2021-01-27 atsakymu (el. paštu) atsisakant pateikti Pareiškėjui jo prašomą dokumentą (Aktą), visų pirma pažymėtina, kad Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių

institucijų ir įstaigų įstatymas, be kita ko, nustato asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų informaciją, nurodytą šio įstatymo 5 straipsnyje, ir dokumentus, kuriais jos disponuoja ar (ir) kuriuos tvarko vykdydamos įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatytas funkcijas, įgyvendinimo priemonės ir tvarką. Vadovaujantis šio teisės akto 4 straipsnio 1 dalyje ir 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtintomis nuostatomis, institucijos privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams dokumentus, išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus, o informacija apie institucijos veiklą yra vieša.

Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 6 straipsnyje reglamentuojami pagrindiniai principai, kuriais savo veikloje turi vadovautis institucijos (įtraukiant ir Savivaldybės administraciją), teikdamos informaciją (dokumentus), t. y., *dokumentų išsamumo* principas (reiškiantis, kad pareiškėjui turi būti pateikti visi pagal teisės aktus teiktini jo prašymo turinį atitinkantys dokumentai), *teisėtumo* principas (reiškiantis, kad institucijos veiksmai teikiant dokumentus turi būti grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais norminiais teisės aktais, *pagalbos* principas (reiškiantis, kad pareiškėjams teikiama pagalba įgyvendinant teisę gauti dokumentus), taip pat *dokumentų prieinamumo* principas (reiškiantis, jog turi būti sudaromos palankios sąlygos pareiškėjams naudoti dokumentus neatsižvelgiant į jų veiklos tikslus ir teisinę formą, o prireikus nustatomos tik būtiniausios teisinės, techninės ir (arba) finansinės dokumentų teikimo pareiškėjams sąlygos) ir kt. Atkreiptinas dėmesys, kad, vadovaujantis minėto įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje reglamentuojamomis teisės normomis, tais atvejais, jeigu pareiškėjas prašo dokumentų, kurių tam tikra dalis priklauso dokumentams, nustatytiems šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje, teikiama tik ta dokumentų dalis, kuri nėra nustatyta šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje (pažymos 7.1.5 punktas).

Atsižvelgiant į pirmiau nurodytas Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nuostatas, Seimo kontrolierė akcentuoja, kad **valstybės (savivaldybių) institucijos (nagrinėjamu atveju – Savivaldybės administracija) privalo teikti asmenims visa pagal teisės aktus teiktiną ir su jų viešųjų funkcijų vykdymu susijusią informaciją (dokumentus)**. Informacijos (dokumentų) asmenims teikimui galioja bendrasis principas, t. y., kad valstybės (savivaldybių) institucijos privalo teikti asmenims savo veiklos dokumentus (informaciją), nebent įstatyme būtų nustatytas aiškus, imperatyvus draudimas dėl tam tikrų dokumentų (informacijos) asmenims teikimo.

Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau vadinama – Taisyklės) 35.2 punkte reglamentuojama, kad atsakymai į prašymus turi būti parengiami atsižvelgiant į jų turinį, t. y., į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją turi būti atsakoma pateikiant prašomą informaciją Teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.

Kaip minėta, Savivaldybės administracija atsisakė pateikti Pareiškėjui prašomą Aktą, motyvuodama Priežiūros taisyklių 24 punkto nuostatomis. Pažymėtina, kad Priežiūros taisyklių 24 punkte reglamentuojamos nuostatos nenumato prievolės savivaldybių vykdomosioms institucijoms pateikti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojų veiklos patikrinimo aktą atsakant į asmens skundą, kurio pagrindu buvo atliktas Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimas ir surašytas pirmiau minėtas dokumentas. Priežiūros taisyklėse detaliau nereglamentuojama savivaldybių veiklos dokumentų teikimo tretiesiems asmenims tvarka. Nagrinėjamu atveju, Pareiškėjas buvo pateikęs Savivaldybės administracijai ne tik skundą dėl Bendrijos valdymo organų galimai netinkamos veiklos, bet ir atskirus prašymus dėl Akto pateikimo. Šio dokumento Pareiškėjas prašė į Savivaldybės administraciją kreipęsis papildomai po Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimo atlikimo (2021-01-04 ir 2021-01-27 kreipimosi raštai). Pabrėžtina, kad dokumentas, kurį prašė pateikti Pareiškėjas (Aktas), yra Savivaldybės administracijos veiklos dokumentas, sudarytas Savivaldybei atliekant įstatymuose numatytas viešąsias funkcijas. Seimo kontrolierė, tyrimo metu įvertinusi aktualų teisinį reglamentavimą, nenustatė, jog teisės aktuose būtų įtvirtintas imperatyvus draudimas pateikti tokio pobūdžio dokumentą (daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojų veiklos patikrinimo aktą) to prašančiam asmeniui, kurio pateiktos informacijos pagrindu

buvo atliktas administratoriaus veiklos patikrinimas, bei pateikusiam atskirą prašymą po minėto patikrinimo atlikimo. Atsižvelgiant į tai, Seimo kontrolieriui tyrimo metu kilo abejonių dėl Savivaldybės administracijos veiksmų, nepateikus Pareiškėjui prašomo Akto pagal jo 2021-01-04 ir 2021-01-27 atskirus kreipimosi raštus, teisėtumo ir pagrįstumo.

Savivaldybės administracija minėtuose 2021-01-22, 2021-01-27 atsakymuose Pareiškėjui, atsisakydama pateikti jo prašomą dokumentą, nepagrindė savo pozicijos, kodėl Aktas neteiktinas Pareiškėjui, t. y., nenurodė reikšmingų faktinių aplinkybių (pavyzdžiui, susijusių su asmens duomenų teisine apsauga ir (arba) pan.), taip pat imperatyvių teisės aktų nuostatų, kuriomis vadovaujantis, draudžiama teikti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos patikrinimo aktą to prašantiems asmenims pagal atskirą kreipimąsi. Darytina išvada, kad tokiu būdu Savivaldybės administracija pažeidė Taisyklių 35.2 punkto nuostatas, taip pat pirmiau minėtus *dokumentų išsamumo, teisėtumo, pagalbos, dokumentų prieinamumo*, taip pat gero *administravimo* principus. Be to, Seimo kontrolieriui tyrimo metu pateiktoje informacijoje Savivaldybės administracija taip pat išsamiai ir motyvuotai nepaaiškino Akto neteikimo Pareiškėjui motyvų, iš esmės tik pakartodama 2021-01-22 rašte Nr. SD-639 (6.17E) ir 2021-01-27 atsakyme (el. paštu) Pareiškėjui nurodytą informaciją.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmai (neveikimas), susiję su Pareiškėjo 2021-01-04 ir 2021-01-27 kreipimosi raštų nagrinėjimu ir atsakymų į juos teikimu, nagrinėjamu atveju buvo netinkami, ir tokiu būdu buvo pažeista Pareiškėjo teisė į gerą viešąjį administravimą.

Taigi, Savivaldybės administracijai teiktinos rekomendacijos.

14. Apibendrinant, Pareiškėjo skundas dėl Savivaldybės administracijos veiksmų (neveikimo), (ne)teikiant Pareiškėjui prašomos informacijos (dokumentų), susijusių su Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimu, pripažintinas pagrįstu pagal pažymos 13 punkte pateiktas išvadas.

15. Papildomai atkreiptinas dėmesys, kad Pareiškėjas skunde Seimo kontrolieriui taip pat rašė, kad, susipažinęs su Savivaldybės administracijos 2020-12-08 raštu Nr. SD-8467 (6.17E) (pažymos 6.16 punktas), kreipėsi dėl priėmimo pas Savivaldybės administracijos direktorių, tačiau, Pareiškėjo teigimu, buvo atsisakyta jį priimti Savivaldybėje (pažymos 2.3 punktas).

Šiame kontekste Seimo kontrolierė visų pirma pažymi, kad Vyriausybė 2020-11-04 priėmė nutarimą Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“, kurio 2.2.1 punktu nutarė valstybės ir savivaldybių institucijose, įstaigose, valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse darbą organizuoti ir klientus aptarnauti nuotoliniu būdu arba daliniu nuotoliniu būdu, išskyrus atvejus, kai atitinkamas funkcijas būtina atlikti darbo vietoje (pažymos 8.2.2 punktas). Ši nuostata galioja ir šiuo metu, ji taip pat taikytina ir Savivaldybės administracijai.

Tyrimo metu pateiktu raštu Savivaldybės administracija paaiškino Seimo kontrolieriui, kad Lietuvoje galiojant karantino režimui jo laikotarpiu asmenys yra konsultuojami telefonu ir tiesioginės konsultacijos ir (arba) gyventojų priėmimai karantino laikotarpiu nėra vykdomi, vadovaujantis minėto Vyriausybės 2020-11-04 nutarimo Nr. 1226 2.2.1 punkto nuostatomis. Savivaldybės administracijos teigimu, informacija (paaiškinimai), susiję su Bendrijos valdymo organų veiklos neplaniniu patikrinimu, Pareiškėjui, be kita ko, buvo teikiami telefonu (pažymos 6.11 punktas). Šių aplinkybių Seimo kontrolierė negali nei patvirtinti, nei paneigti.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad, vadovaujantis Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje įtvirtintomis nuostatomis, atsižvelgdama į pareiškėjo prašymą, institucija dokumentus pareiškėjui teikia žodžiu, raštu arba elektroniniu būdu elektroninių ryšių tinklais. To paties straipsnio 3 dalyje numatyta, kad dokumentai pareiškėjams teikiami dokumentų rinkiniais arba jų dalimis, pirmenybę teikiant dokumentų teikimui internetu arba elektroninių ryšių tinklais. Kaip minėta, iš tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktų raštų (dokumentų) nustatyta, kad informacija, susijusi su Bendrijos valdymo organų veiklos

neplaniniu patikrinimu, Pareiškėjui buvo teikiama elektroniniu paštu, raštu (pažymos 6.14, 6.16, 6.19 punkto 1 papunktis).

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

16. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundą dėl Alytaus miesto savivaldybės administracijos veiksmų (neveikimo), (ne)teikiant X prašomos informacijos (dokumentų), susijusių su daugiabučio namo savininkų bendrijos „A“ valdymo organų veiklos patikrinimu, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

17. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui** rekomenduoja:

17.1. pakartotinai išnagrinėti X 2021-01-04 ir 2021-01-27 kreipimosi raštus dėl daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojų veiklos patikrinimo akto Nr. PPA-156-(58.1) X pateikimo; raštu atsakyti Pareiškėjui, pateikiant pirmiau minėtą dokumentą arba išsamiai ir motyvuotai nurodant prašomo dokumento nepateikimo priežastis (teisinį ir faktinį pagrindą);

17.2. imtis priemonių, kad ateityje Alytaus miesto savivaldybės administracijos pareigūnams nagrinėjant asmenų kreipimosi raštus dėl informacijos (dokumentų) pateikimo, būtų laikomasi Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme, Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse įtvirtintų reikalavimų, taip pat *dokumentų išsamumo, teisėtumo, pagalbos, dokumentų prieinamumo, gero administravimo principų*, o tais atvejais, kai atsisakoma pateikti prašomą informaciją (dalį prašomos informacijos) ir (arba) dokumentus (dalį prašomų dokumentų), būtų išsamiai nurodomi tokio atsisakymo motyvai (teisinis ir faktinis pagrindas).

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., **ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė